הרצאה 5

איתיווייסמן

5 במאי 2019

1 המשך עץ פורש מינימום

ראינו אלגוריתם גנרי למציאת עץ פורש מינימום בעזרת שני כללים: הכלל הכחול והכלל האדום.

הכלל הכחול - קיים חתך $(S, \overline{S})$ כך שאין אף קשת כחולה החוצה אותו. מבין הקשתות בחתך, בחר את הקשת בעלת המשקל המינימלי וצבע אותה בכחול.

הכלל האדום - קיים מעגל C שאינו מכיל קשתות אדומות אז ניתן לצבוע באדום את הקשת הכבדה ביותר ב-C מבין הקשתות הלא צבועות.

השיטה הכללית: מאתחלים את כל הקשתות להיות לא צבועות. כל עוד אפשר, מפעילים את אחד הכללים וצובעים קשת.

משפט. השיטה הכללית לעולם לא נתקעת - כלומר בסיום האלגוריתם כל הקשתות בגרף צבועות. בנוסף, אוסף הקשתות הצבועות בכחול הוא איזשהו עץ פורש מינימום.

ההוכחה של המשפט הזה מאוד שימושית - הוכחנו למעשה כי אם נבנה אלגוריתם המשתמש באחד מן הכללים באופן חוקי, הוא מידית נכון.

ולכן כעת נציג את המימוש עצמו והוכחת הנכונות נגזרת מהוכחת המשפט הזה.

1.1 האלגוריתם של Prim

נבחר צומת התחלתי $s \in V$. נגדיר חתך התחלתי $S = \{s\}$, נבחר את הקשת הכי קלה הנוגעת ב-s ונכניס אותה לחתך שלנו. כל פעם נבחר את הקשת הקלה ביותר ונכניס אותך לחתך שלנו.

למעשה זו הפעלה של הכלל הכחול בכל שלב ולכן הנכונות כמעט מידית.

אלגוריתם. 1. יהי צומת $s \in V$ התחלתי.

2. נגדיר $S \leftarrow \{s\}$ וכן $T \leftarrow \emptyset$.

3. כל עוד $S \neq V$:

א. תהי $e = (u, v)$ קשת קלה ביותר שחוצה את $(S, \overline{S})$ (נניח כי $u \in S$ וכן $v \neq S$)

ב. בצע $T \leftarrow T \cup \{e\}$ ובצע $S \leftarrow S \cup \{v\}$

4. החזר את T.

1.1.1 כיצד ניתן לממש את האלגוריתם של Prim?

נשמור את צמתי $\overline{S}$ בערימת מינימום. הערך (המפתח) של צומת r בערימה הוא משקל הקשת הקלה ביותר שנוגעת בו ומחברת אותו ל-S (אם לא קיימת קשת כזו אז ערך המפתח יהיה ∞.

נאתחל את הערימה: המפתח של הצומת ההתחלתית s יהיה 0. ושל כל צומת אחר יהיה ∞.

צעד: ברגע שמוציאים את צומת u מהערימה מעדכנים את המפתחות של השכנים שלו שעדיין בערימה.

1.2 האלגוריתם של Kruskal

אלגוריתם. 1. מיין את הקשתות: $w(e_1) \leq w(e_2) \leq ... \leq w(e_m)$. קבע $T \leftarrow \emptyset$
2. עבור מ-$i = 1$ עד m:
אם $T \cup \{e_i\}$ לא מכיל מעגלים אז בצע $T \leftarrow T \cup \{e_1\}$.
3. החזר את T.

1.2.1 הוכחה

יהיה נוח להראות כי זה מימוש נכון של השיטה הכללית ואז הנכונות מידית.

משפט. האלגוריתם של Kruskal מחזיר עץ פורש מינימום.

הוכחה. נראה שהאלגוריתם הוא מימוש מסויים של השיטה הכללית. כלומר: אם נצבע בכחול כל קשת שהאלגוריתם מוסיף ל-T

ונבצע באדום כל קשת שהאלגוריתם לא מוסיף ל-T נקבל הפעלה טבעית של הכללים.

נחלק ל-2 מקרים:

א. ברגע שהאלגוריתם בוחן את הקשת e_i מתקיים: $T \cup \{e_i\}$ מכיל מעגל, על כן נפרש כי צבע הקשת e_i הוא אדום.

נראה קיום הכלל האדום: קיים מעגל C, ובהכרח הקשתות ב-T הן כחולות ולכן גם במעגל C אין קשתות אדומות (כולן כחולות וe_i לא צבועה).

כל הקשתות חוץ מ-e_i צבועות בכחול, ולכן e_i בהכרח היחידה שלא צבועה ולכן גם היא הכי כבדה מבין אלו שלא צבועות.

ב. ברגע שהאלגוריתם בחן את הקשת e_i מתקיים $T \cup \{e_i\}$ לא נסגר מעגל ולכן נפרש כי צבע הקשת e_i הוא כחול.

נראה קיום הכלל הכחול: נתבונן בחתך S - כל הצמתים כך שקיים מסלול כחול בין u אליהם.

מכיוון שמתקיים $u \in S$ וכן $v \notin S$ אזי e_i חוצה את החתך.

נוכח כי $v \notin S$ בדדך השלילה: נניח בשלילה כי $v \in S$ אזי קיים מסלול כחול ב-T בין u ו-v.

לכן $T \cup \{e_i\}$ מכיל מעגל בסתירה.

למה אין אף קשת כחולה שחוצה את S? נניח בשלילה כי יש קשת כחולה (x, y) כך ש- $x \in S, y \notin S$. לכן יש מסלול כחול בין u ו-x,

נשרשר למסלול זה את הקשת (x, y) וקיבלנו מסלול כחול בין u ו-y בסתירה לכך ש- $y \notin S$.

מדוע אין אף קשת e שחוצה את S והיא אינה צבועה, וגם $w(e) < w(e_i)$? אם זה קורה, e היתה צריכה להצבע באיטרציה קודמת וזו סתירה. ■

2 מסלולים קלים ביותר

נתון: גרף מכוון $G = (V, E)$ ופונקצית משלק $w : E \rightarrow \mathbb{R}$. משקל של מסלול pמוגדר להיות סך משקלי הקשתות ב-p: $w(p) \equiv \sum_{e \in p} w(e)$.

מטרה: בהינתן שני צמתים sו-t מה הוא המסלול הקל ביותר מ-s ל-t?

הערה. אם p מסלול קל ביותר מ-u ל-v אז כל תת-מסלול של p גם הוא קל ביותר.

הוכחה. נסתכל על המסלול p: \

$$u = u_0 \rightarrow u_1 ... \rightarrow u_k = v$$

נסתכל על תת-המסלול מu_i ל-u_j כך ש $i < j$.

מתקיים: $w(p) = w(p') + w(p_i) + w(p_j)$ ■